

Témy

Veková kategória

15+

Veľkosť skupiny

do 30 osôb

Čas

60 MINÚT

22 Na dvoch brehoch rieky

Témy: kritické myslenie,
mediálna gramotnosť

Veková kategória: 15+

Počet účastníkov: do 30 osôb

Trvanie aktivity: 60 minút

Metódy vzdelávania: skupinová práca, diskusia, reflexia

Ciele aktivity:

- vyhľadať argumenty pre podporu určitého tvrdenia v médiách,
- použiť vyhľadané argumenty v debata,
- identifikovať argumentačné fauly,
- pokúsiť sa vžiť do roly niekoho iného, kto zastáva iný názor,
- všímať si a reagovať na argumenty iných.

Materiál:

- zoznam tém pre účastníkov, príp. najčastejšie používaných argumentov k témam (pripraví si lektor pre vlastnú potrebu),
- handout – príručka s vysvetlením základných pojmov pre každú zo skupín (debata, argument, argumentácia, digitálne médiá/argumentačné fauly, štruktúra argumentu),
- písacie potreby, počítač alebo tablet pre každú skupinu.

Kľúčové slová: diskusia, argumentácia, argumentačné fauly, digitálne médiá

Priebeh aktivity:

1. Vstup do aktivity: V mnohých témach neexistuje konsenzus (zhoda v názoroch). Aj tí najvzdelanejší odborníci môžu mať na vec iný pohľad. Vyrastali v iných prostrediach, boli a sú obklopení inými ľuďmi, majú inú povahu, iné znalosti, záujmy, priority, motiváciu a ciele. V neposlednom rade prijímajú rôzne informácie z odlišných zdrojov, ktoré spracujú opäť individuálne. Na problémy, ktoré sa týkajú celej spoločnosti, je preto nutné pozeráť sa z rôznych perspektív a snažiť sa vžiť do pozície druhých.

2. Priblížime účastníkom aktivitu, ktorá ich čaká: *Príležitosťou pre pochopenie iných môže byť pre vás nasledujúca aktivita. Budete pracovať v skupinách (vo dvojiciach alebo trojiciach). Dvojica skupín si vyberie jednu z 10 tém, o ktorej bude diskutovať. Výmena názorov o spornej téme však bude sťažená tým, že si nemôžete vybrať pozíciu „pre“ alebo „proti“, ale táto vám bude pridelená. Lektor vytvorí dvojice skupín*

(skupina A a skupina B), ktoré budú mať rovnakú tému, aby sa mohli po príprave stretnúť v diskusii. Skupina A bude zastávať pozíciu „pre“ a skupina B pozíciu „proti“. Tému buď vyberie lektor, alebo jej výber ponechá na samotných účastníkoch.

3. Skupinám zadáme úlohu: *V nasledujúcich 20 minútach sa pripravte na diskusiu výberom argumentov pre pozíciu, ktorú zastávate. Nemá však ísť o vaše dôvody pre podporu danej pozície, ale o argumenty, ktoré sa najčastejšie uvádzajú v digitálnych médiách.* Je možné, že účastníci budú osobne zastávať opačnú pozíciu, ako im bola pridelená. V tom prípade bude formulácia argumentov a ich následná prezentácia v debate náročnejšia. Ide však o argumentačné cvičenie, ktoré umožňuje pohľad z inej strany a o to bude prínosnejšie. Po spísaní argumentov podporujúcich daný postoj prebehne diskusia (argumentačné cvičenie).

Ešte pred začatím práce v skupinách si overíme, či sú účastníkom jasné základné pojmy: *argument, argumentácia, argumentačný faul, digitálne médiá*. Ak nie, je potrebné pojmy vysvetliť alebo aspoň rozdať do skupín *handouty* (časť 3.2 príručky (Ne)bezpečne v sieti). Jednej alebo dvom skupinám (podľa počtu vytvorených skupín) rozdáme *handout* o štruktúre argumentu a najčastejšie používaných argumentačných fauloch (časť 3.2 príručky (Ne)bezpečne v sieti) a zadáme špeciálnu úlohu: *Počas diskusie budete sledovať použité argumenty a to, či sa medzi nimi vyskytujú argumentačné fauly. Počas vyhľadávania argumentov skupinami sa vy môžete oboznámiť s teóriou a argumentačnými faulami.*

4. Následnú diskusiu možno realizovať viacerými spôsobmi:

- a) Jeden na jedného; ostatní pozorujú diskusiu (lepšie realizovať v menšom kolektíve): Skupiny si vyberú spomedzi seba jedného zástupcu, ktorý ich bude zastupovať. Vybraní študenti vedú diskusiu a podávajú argumenty, ktorými podporujú „zadaný“ názor *pre* alebo *proti*. Na výmenu názorov majú 5 minút.
- b) Facilitovaná diskusia jednotlivcov alebo skupín: účastníci majú vyhradený čas, počas ktorého môžu hovoriť. Každá skupina (jej člen) hovorí najprv dve minúty, potom každý minútu a na záver 30 sekúnd. Debatu facilituje lektor.
- c) Lektor vyvoláva jednu a druhú stranu podľa potreby.

Odporúčanie pre vedenie aktivity: Dôležité je umenie pripustiť i argumentáciu druhej strany a schopnosť dobre reagovať – nie vyhrať diskusiu! Zdôraznenie tejto myšlienky je veľmi dôležité pre ďalší postoj účastníkov k diskusiám, či už súťažným alebo tým v každodennom živote. Diskusia je dôležitá ako proces, pri ktorom sa formujú a utvárajú názory diskutujúcich a počúvajúcich jedincov, nie ako výsledok, kedy jedna strana stojí víťazne a druhá je porazená.

5. Na záver diskusie podajú *spätnú väzbu* skupiny, ktorým bola táto úloha zverená. Zhodnotia štruktúru použitých argumentov, použité argumentačné fauly. Môžu doplniť ďalšie zaujímavosti, ktoré si počas diskusie všimli (kto dobre sformuloval argumenty, kto sa zapájal, či boli reakcie vecné a pod.). Ak je to vhodné, doplní spätnú väzbu aj lektor, prípadne odporučí, ako sa v argumentácii a diskusii zlepšiť.

Príklady tém do diskusie:

- Žiaci by mali mať v školách zakázané mobily.
- Žiaci by mali mať možnosť zvoliť si, čo chcú študovať, podľa toho, čo ich baví.
- Globalizácia je pre všetkých prospešná.
- Fajčenie v baroch by malo byť povolené.
- Marihuana by mala byť legalizovaná.
- Vegetariánstvo je nezmysel.
- Na klimatickú zmenu človek nemá vplyv.
- Pred utečencami sa možno brániť iba zatvorením hraníc.

